

เชียงใหม่ทันตแพทยสาร ปีที่ 37 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559

Chiang Mai Dental Journal Vol.37 No.2 July – December 2016

การศึกษาย้อนหลังเรื่องการใช้ฟันเทียมบางส่วนถอดได้ของผู้ป่วยในคลินิกทันตกรรมพร้อมมูล

A Retrospective Study on Usage of Removable Partial Dentures by Patients in Comprehensive Dental Clinic

สุวรรณี ดวงรัตนพันธ์¹, ณัฐธิดา โชควัฒนพรชัย², พีรฉัตร มารศรี², เพชรรัตน์ ภัทรนุกูลกิจ²

ยุวดี ภาคอินทรีย์², วรชน พิวอ่อน², วรางคณา วรฉายากร²

¹สาขาวิชาทันตกรรมทั่วไป ภาควิชาทันตกรรมครอบครัวและชุมชน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²นักศึกษาทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 6 คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Suwannee Tuongratanaphan¹, Nattida Chokwattanapornchai², Peerachat Marasri², Pechrat Pattranukulkit²

Yuwadee Pak-insee², Worachon Piw-orn², Warangkana Worachayakorn²

¹Branch of General Dentistry, Department of Family and Community Dentistry, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University

²The 6th Year Dental Student, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจอัตราการการใช้หรือไม่ใช้ฟันเทียมบางส่วนถอดได้ที่ได้รับบริการไปจากคลินิกทันตกรรมพร้อมมูล ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และเหตุผลในการใช้หรือไม่ใช้ โดยทำการคัดเลือกเวชระเบียนผู้ป่วยในคลินิกทันตกรรมพร้อมมูล คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้รับการใส่ฟันเทียมบางส่วนถอดได้ที่อยู่ในระยะคงสภาพ จำนวน 243 ราย ที่มีการใส่ฟันเทียมบางส่วนถอดได้จำนวน 358 ชิ้น และทำการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ พบว่ามีผู้ป่วยที่สามารถเข้าร่วมการศึกษานี้ได้ จำนวน 189 ราย โดยมีจำนวนฟันเทียมบางส่วนถอดได้ทั้งหมด 282 ชิ้น ในจำนวนนี้มีผู้ที่ยังคงใช้ฟันเทียมบางส่วนถอดได้อยู่ 151 ราย (ร้อยละ 79.7) ในจำนวนฟันเทียมบางส่วนถอดได้ 232 ชิ้น (ร้อยละ 82.3)

สำหรับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้หรือไม่ใช้ฟันเทียมบางส่วนถอดได้อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ อายุ การมีโรคประจำตัว ประสบการณ์การใส่ฟันเทียมมาก่อน การจำแนกสันเหงือกกว้างแบบไอชเนอร์ การมีฟันเทียมถอดได้ในหนึ่งหรือสองขากรรไกร และความพึงพอใจต่อชิ้นฟันเทียมบางส่วนถอดได้ เหตุผลหลักในกลุ่มที่ยังคงใช้ฟันเทียมอยู่คือ เพื่อการบดเคี้ยว (ร้อยละ 76.8) ส่วนในกลุ่มที่เลิกใช้ฟันเทียมมีเหตุผลหลักคือ ความรู้สึกไม่สบายในช่องปาก นอกจากนี้ยังพบว่า ในกลุ่มที่ใช้หรือไม่ใช้ฟันเทียมบางส่วนถอดได้ มีคะแนนการทำหน้าที่บดเคี้ยวที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ $p=0.640$

คำสำคัญ: ฟันเทียมบางส่วนถอดได้ การใช้ฟันเทียม การทำหน้าที่บดเคี้ยว ทันตกรรมพร้อมมูล

Abstract

This study aimed to investigate used rate of removable partial denture (RPDs) in a comprehensive dental clinic, associated factors and use or nonuse reasons. Using archived files from the comprehensive dental clinic at the Faculty of Dentistry, Chiang Mai University, a list of 243 maintenance patients treated with 358 RPDs was created. Examiners telephoned all of the listed patients and interviewed 189 patients regarding the use of 282 RPDs. Of 189 patients, 151 (79.7%) were still using the original 232 RPDs (82.3%).

Between RPDs use and nonuse group, there were significant differences in mean age, medical history, denture history, Eichner's classification, denture present in one or two arches and denture satisfaction. The main reason for RPDs user was chewing

(76.8%). For nonuser, the main reason was discomfort. Moreover, the RPDs user and nonuser groups did not show significant differences in average chewing function score at $p=0.640$.

Keywords: removable partial denture (RPD), removable partial denture usage, chewing function, comprehensive dental care